

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrto leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Vojna na Balkanu? — Naše ljudsko šolstvo. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Razno. — Slovensko gledališče. — Raznoterosti. Podlistek: Veleizdajalec. — Čarovnik.

Vojna na Balkanu?

Balkan je v zadnjih štiridesetih letih postal nekako evropsko ognjišče, na katerem gori večni ogenj, ki včasih sumljivo zaprasketa, a se potem umiri, da po nekoliko trenutkih zopet zubelj švigne iz pepela in razprši iskre na vse strani.

Za noben drugi kraj nima Evropa toliko skrbi in bojazni kakor za Balkan. Vedno stoje države na straži kakor gasilna društva, da skušajo pogasiti, ako se plamen preveč razvname. A ta gasilna društva niso pošena, če le morejo izmaknejo pri gašenju pogorelecem kako stvar in jo lepo vtaknejo v svoj žep.

Ta pogorelec je že celo stoletje Turek. Vedno kliče na pomoč velesile, še večkrat se mu pa te same ponudijo, da pomagajo gasiti. Kaj rade store to, a se za svoje usluge tudi same plačajo iz žepa svojega varovanja. Turčija ne more drugega nego debelo gledati, kako se vsak dan bolj krčijo njene meje. Ko bi ne bilo toliko zavisti in ljubosumnosti med velesilami, bi Turek že davno šel čez Bosporus in konec bi bil njegovemu slabotnemu vladanju v Evropi.

Tako pa ga le velesile drže ter na vse načine skušajo, da se Turčija modernizira in prilagodi evropskim razmeram. A to ne gre tako hitro in Turčija si mora pustiti na vratu patronanco evropskih velesil. Vemo, da mnogo-

krat vsklika: „Bog me varuj prijatelj, sovražnikov se bom že sam!“

Važni in presenetljivi dogodki, ki so se na Balkanu odigrali zadnje čase, bodo imeli gotove posledice in kakor vse kaže spričo bojaželnosti srbskega naroda, najbrž krvavo vojno!

Srbski kralj Peter in njegovi svetovalci v ministrstvu ugibajo na vse strani, kako bi se mirnim potom dalo doseči, ako se dejstva aneksije Bosne in Hercegovine ne more več anulirati, vsaj kakšno večjo ugodnost. Srbi bi radi prišli do morja in je zdaj njih zahteva, da se jim od Novega pazarja in Bosne odstopi gotov obseg sveta, da se bodo združili s Črno goro in po tej prišli do Jadranskega morja.

Avstrija noče o tej zahtevi ničesar vedeti in je sploh postala po proglašenju aneksije tako odločna, da se ji je čuditi. Še vedno vstraja pri tem, da niti interesirane države na Balkanu, niti velesile nimajo ničesar ugovarjati in sklepati o aneksiji, ko se je enkrat udejestila.

Srbija čaka zdaj, kaj bo dosegel minister zunanjih del dr. Milovanović, ki obišče evropske diplomate in zunanje ministre.

Razpoloženje za vojno se ni prav nič zmanjšalo, ampak nasprotno. Vedno se ponavljajo zahteve, naj se napove vojna in te zahteve neti zlasti bojaželni prestolonaslednik. Ravno danes, ko to pišemo, priobčujejo angleški listi, da so se ta pondeljek vršila posvetovanja kralja z ministri in višjimi generali, pri čemer je prišlo v razgovor tudi prestolonaslednikovo ravnanje. Kralj ga je nato dal poklicati ter ga vpričo vseh dostojanstvenikov pokaral, da ne dela prav. Tudi ministri so se izjavili, da hoče deželo spraviti v pogubo. Prestolonaslednik se baje ni

mogel premagovati ter je v brezmejni besnosti naskočil kralja. Dozdevalo se je, da hoče očeta udariti, toda častniki so ga prijeli in zadržali. Prišlo je do ruvanja in končno so prestolonaslednika vrgli iz posvetovalnice, ki je šel na neko zborovanje mladih častnikov in dijakov ter imel bojevit govor. Dejal je, da ne bo priustil, da bi kralj utesnil narodno gibanje za osvoboditev Bosne in Hercegovine izpod avstrijskega jarma.

Tem vestem ne verujemo, kajti niti od kralja ni pričakovati, da bi sina ozmerjal vpričo drugih, niti od kraljeviča, da bi naskočil očeta. Dognano pa je, da ima prestolonaslednik ravno zaradi svojega bojevitosti nastopanja več privržencev nego kralj in da je za kralja res težko stališče ohraniti mirno kri in skrbeti za blagor dežele, obenem pa izgubljati svojo populariteto. Nič ni negotovega, da bi se v srbski vladarski hiši ne zgodila izprememba, naj že potem pride do vojne ali ne.

V Srbiji je torej položaj tak kakor na ognjeniku. Stvar je tako resna, da gotovo izbruhne vojna, ako se Srbiji bodisi na eni ali na drugi strani ne ustreže. Zdaj še tli žrjavica pod pepelom, ki se pa lahko vsak hip razvname v krvavo vojno.

Bolgarska in Turčija nista tako bojeviti. Druga na drugo pazita ter si očitata mobilizacijo. Najbrž se bosta ti državi brez vsakega posredovanja velesil sami med seboj pobotali.

Da bi le tudi v Srbiji ne prišlo do vojne, to odkritosrčno želimo, kajti žal bi nam bilo za vsakega brata, ki bi izdihnil dušo na bojnem polju. Slovanov nas je malo in ravno Slovani bi največ trpeli in bili žrtev egoistične politike.

Veleizdajalec.

Tragikomedija. Iz življenja posnel Ivan Markov.

Moj znanec iz dijaških let, Peter K., ki je preživel dolgo vrsto let v iztočni Galiciji, povrnil se je preteklo leto domov. Sestala sva se v kavarni in pri črni „mokki“ mi je pripovedoval različne anekdote iz „avstrijske Sibirijske“, kakor se Galicija navadno imenuje. Vsak dan sva se shajala in kadila cigarete in vsak dan so bile Petrove anekdote mičnejše. Včasih bi se bil izjokal ob njegovih istorijah, včasih pa bi bil skoro počil od smeha.

Čudna vrsta podob se je pomikala mimo naju. Grajščaki, žlahčiči, žandarji, tihotapci, voluni, umazani Židi, popi in trgovci, vojaki, cigani, študenti ter ženske vseh vrst...

„Ali sem ti že povedal dogodbu o veleizdajalcu na Brezovem griču?“ me vpraša tisti dan Peter.

„Še ne!“

„Dobro! To ti moram še povedati. Pol šale, pol resnobe. Pol tragedije, pol komedije. Pol neumnosti, pol norosti... Poslušaj!“

Peter je posrkal iz skudelice ostanek sladke kave, zažgal si novo egiptovsko cigareto, potegnul parkrat krepko in puhnil dim kvišku pa začel:

„Brezov grič — pravega imena gradu rajši ne povem — leži ob gališko-ruski meji. Z go-

spodarjem, dobrodušnim Rusinom, sem imel večkrat trgovske posle. Pravo ime grajščakovo tudi zamolčim. Recimo, da se piše Staromlinov. Kadarkoli sem ga obiskal, me je sprejel prijazno ter me pogostil po slovanski šegi, predno sva se potopila v prozaične račune. Stregla nama je ljubeznjiva gospodinja Staromlinova. Nekega dne pa gospodarja in grajščaka na Brezovem griču ne najdem doma.

Ko vstopim, mi pride naproti gospa sama, povede me uljudno v sprejemnico in mi postreže s čajem. Bilo je popoldne. Na njenem sicer veselem obličju sem videl nekako zadrego, celo skrb in preplašenost.

„Kje je gospod Staromlinov?“

„Ni ga doma.“

„Na lovu?“

„Ne, v mestu!“

In spet je legla na njen obraz neka senca, ki je pomenila, da se je zgodilo v hiši nekaj neprijetnega...

Solnce je gledalo skozi nizka okna v sprejemnico. Bilo mi je samemu nekako tesno pri sre. Ali sem morda jaz kriv neprijetnemu položaju? Sitno. Mučno. Najrajši bi bil kar vstal in se poslovil, saj o kupčiji itak nisem mogel govoriti z ženo; take posle sem obravnaval vselej le z grajščakom...

„Oprostite, milostiva, vi ste nekako potrti...“

Kaj se je zgodilo, kar me ni bilo pri vas?“

„Kaj se je zgodilo?“ — vzdihne gospa Staromlinova... „Moj mož je — veleizdajalec! Oh!“

Pokrila si je obraz z obema rokama in skoro zaihtela.

„Morebiti so ga že obesili v K—i, kamor je moral davi zjutraj na povabilo okrajnega glavarja...“

„Bežite no!“ se začudim in zasmejem čisto po domače. „Tega vam ne verjame nihče! Vaš soprog je sicer navdušen Slovan, ali da bi...“

Izgovoril nisem stavka. Staromlinova me prekine:

„Saj tudi jaz ne verjamem! To je velika neumnost vse skupaj! Nesporazumljenje! Obrekovanje! Naj vam povem! Pred par meseci je prenočil pri nas politični komisar okrajnega glavarstva v K—i. Bil je v naši okolici nekje na komisiji, kjer se kmetje vedno prepirajo med seboj... Zvečer ga je zajela nevihta. Ker ni mogel do kolodvora, prišel je k nam, saj je bil znan z mojim možem. Večerjal je z nami in potem prenočil v sobi za goste... Kmalu nato, nekaj dni potem pa je prenočil v isti sobi tudi neki žandar iz mesta K—e. Bil je tudi primoran iskati zavetja v našem gradu zaradi hude ure in dežja... In nekaj dni potem je prišel še neki oficir — s katerim sem svoj čas celo plesala mazurko v K—i — ter tudi pre-

Upajmo, da se povrnejo mirni časi in da se balkansko ognjišče pogasi ali vsaj za nekaj časa pokrije s pepelom, ki bo zadrževal izbruh plamena.

Naše ljudsko šolstvo.

(Dalje.)

III.

Slovensko ljudsko šolstvo bi moralo skrbeti za kulturno povzdigo naroda, za njega omiko in duševni preporod. Ljudska šola bi morala dati našemu narodu poleg izobrazbe v ožjem pomenu tudi narodno probujo in zavest. Žal, da temu ni tako. Naj se le malo zave učitelj v nacionalnem duhu, takoj planejo po njem kot po nevarnem človeku, ki hoče zaneesti med narod vseslovansko idejo, vlada bi ga kmalu smatrala za Velesrba.

Učiteljstvo ne sme biti narodno v današnjih razmerah, če noče, da mu bo pel vladni bič po hrbtu. Posledica temu je, da se naše ljudstvo po deželi še tako malo zaveda svoje narodnosti. Ni dolgo tega, kar sem imel priliko spoznavati narodno zavest med priprostim ljudstvom. Bil sem v družbi kmetov. Pogovor je nanesel na žalostne ljubljanske dogodke zadnjih dni. Predlagal sem, naj bi družba darovala kaj za „nesrečne žrtve“... Smejali so se!...

Uverjen sem, da je tej mlačnosti kriva samo nezadostna nacionalna izobrazba, ki se ni po naših učilnicah nikdar gojila. —

Vlada kaj pridno in z velikimi uspehi deluje v potujčenje našega naroda. Ničesar ne zamudi, kar bi le količkaj doprineslo k stavbi mostu do Adrije. Vse ji mora služiti za vse-nemški program.

Nekaj let je minulo, kar se je uredilo odredbenim potom razmerje in učenje takozvanih obeh deželnih jezikov v naši deželi. Na štiri-razrednicah se ima učiti poleg slovenščine tudi nemščina, počenši s tretjim šolskim letom, in obratno na nemških šolah pa slovenščina istodobno. Ne rekel bi temu nič, da se je stvar uredilo prav. Toda čujte! Poprej se je poučevala nemščina pri nas po takozvani slovnični metodi, ki je imela zlasti za učence, ki so bili namenjeni v srednje šole dokaj ugodnih uspehov, sedaj pa se poučuje ta nemščina po takozvani direktni govorni metodi, ki je za učence, ki mislijo iti na srednjo šolo, rekel bi skoraj brezplodna. Srednješolski profesorji bi znali povedati, kake boje in težave imajo sedaj z nemščino v prvih razredih. Pa pustimo to, oglejmo si le to metodo bližje. Učitelj govori in govori, da je ves penast, učenci za njim,

nočil v isti sobi in spal v isti postelji kakor komisar in orožnik...

„No, in? ...“

„No, in pred par dnevi je dobil moj mož oster poziv v K., da se mora priti zagovarjat, ker je obdolžen veleizdajstva!“

„A!“

„Seveda! Zdaj se začne komedija! Veste, v spalnici imamo po stenah vse polno raznih slik ruskih pesnikov, slikarjev, glasbenikov in slovitih strategov, kakor n. pr. generala Skobeleva. Ravno nad posteljo pa visi podoba ruskega carja Nikolaja! Vsi tisti trije gostje: komisar, žandar in častnik so pripovedovali v K—i, da niso mogli celo noč oči zatisniti, ker je visel nad njimi car Nikolaj! Ovadili so mojega moža okrajnemu glavarju zaradi nelojalnosti in veleizdajstva. Okrajni glavar je pisal na Dunaj in tam so ministri ukazali strogo preiskavo proti Staromlinovu! Danes je šel moj mož k preiskavi... Moj Bog, moj Bog! Kaka neumnost! Pomislite, zaradi tistih podobic!... Morebiti so ga že ustrelili ali obesili, ker ga tako dolgo ni domov!“

In spet si je pokrila obraz z rokami, na katerih so se lesketali svetli zlati prstani...

Tolažil sem jo, kolikor se je dalo, češ, zaradi tega, če ima tiste ruske podobe na steni, še ni veleizdajalec! Za tako obdolžitev se morajo dokazati dejanja, ki merijo na izdajo domovine kakemu tujemu vladarju. S takimi podobici še ni nikoli nihče izdal svoje domo-

kakor opice. Seveda ostane nekaj besed in izrazov v malih bučah, toda pravega uspeha za bodoče študije si ne pridobe učenci. Za mladino pa, ki ostane doma, ali gre na obrtne stanove, pa je tako učenje nemščine dostikrat usodepolno za njihovo narodno zavest.

Ta metoda je ponemčevalna. Saj vemo, kako radi naši mladeniči prišedši od vojakov govore nemščino. Vsako besedo, ki si jo je zapomnil, rad ponavlja pri vsaki priliki, ter meša in smeši naš lep jezik. Ali ne bo naš otrok, ki bo prinesel nekaj besed in izrazov iz ljudske šole, tem bolj hlatal po nemščini, kadar mu bo le prilika nanesla. Vlada je to dobro vedela, zato se je z vso vnemo oprijela te metode, ki je prav dobro ponemčevalno sredstvo.

In kaj koristi nam Slovencem tako priučena nemščina? Prav nič, kvečjem to, da si takega fanta, ki zna par nemških besed, privzame kak častnik pri vojakihi za slugo, ali pa da postane pri kakšnem polimanem aristokratu — hlapec. Samo toliko se upošteva pri nas na ta način priučena nemščina.

Vlada pa učenje slovenščine po direktni metodi zelo uvaža in nagraja. Dočim mora Slovenec dokazati perfektno znanje nemščine, je za Nemca dovolj, da pokaže izpričevalo, da je obiskoval slovenščino kot predmet; če pa zna še nekaj v normalni priučeni frazi in izrazov, je dober celo za sodnika ali celo za glavarja v čisto slovenskih krajih.

Za isti trud pa tako neenako plačilo! Je li to pravica? In naši merodajni faktorji na šolskem polju seveda tega ne uvidevajo, ker imajo ne platno, ampak usnje na očeh! Marsikaj bi se dalo preprečiti v korist naroda, če bi le gotovi faktorji hoteli misliti in gledati.

Kdor ima dobro voljo povzdigniti naš narod kulturno, duševno in gospodarsko, priskočiti mora šolstvu na pomoč. Dolgo se uže govori o reformiranju ljudskega šolstva, a do danes še ni prišel nihče s pozitivnimi predlogi na dan. Kdor ima dobro voljo, naj piše, naj svetuje, česa je treba, da povzdignemo teptani in revni narod! Reforma ljud. šolstva je nujno potrebna.

Kmetijstvo se mora povzdigniti. Naši učitelji morajo biti v kmetijstvu v vseh panogah boljše podučeni, kakor so bili do sedaj. Na učiteljske sodijo v tem oziru možje strokovnjaki, ki bodo kandidate v tem pouku ne samo teoretično, temveč tudi praktično izučili. Naše učiteljstvo mora poznati zadružništvo, izobraženo mora biti v socialnem zmislu. Študirati bi morali gospodarske in socialne razmere in interese naše dežele. Pouk v kmetijstvu, sociologiji

vine! Zato se samo zaradi takih podob tudi nihče kaznovati ne more! Podobe ruskega carja kupim lahko na Dunaju. Kdo mi more braniti?

Tako sem govoril, pil čaj, kadil cigarete in tolažil potrto gospo Staromlinovo.

Bilo mi je neprijetno. Mislim sem vstati in se posloviti. Moj izvoščik je že napregel, kar prileti v sobo velika domača angleška doga in plane h gospe Staromlinovi...

„Ah, moj mož se je povrnil! „Lady“ je bila šla z njim... Torej...“

„Torej“ — dokončal sem stavek jaz — „torej ga niso obesili!“

Začuli so se trdi koraki in vstopil je gospod Staromlinov...

„Hahaha! Komedija! Prokleta komedija!“ zakolne moj Staromlinov, podavši nama vsakemu po eno roko ter sede k nama za mizo...

„Kako je?“ ga hlastno popraša soproga.

„Kako je? Saj si menda že pojasnila vso afero našemu gostu in prijatelju... Kako je?... Tisti trije bedaki, ki sem jih bil sprejel pod gostoljubno streho, politični komisar, orožnik in oficir, so me bili denuncirali zaradi carjeve podobe. Najbolj živahno je opisaval svoje prenočevanje pod carjevo sliko politični komisar. V svoji ovadbi je pisal: „Nimam dovolj besed, da bi visoki vladi povedal, kaj sem pretrpel tisto strašno noč v gradu gospoda Staromlinova! Ko mislim leči in upihniti svečo, zagledam ravno nad svojo posteljo na steni sliko — ruskega carja Nikolaja! O, groza, groza!“

in drugo bi morali podajati naši učitelji v posebnih kurzih že odrašeni mladini.

Naše učiteljice bi morale poznati vse stroke gospodinjstva. Te bi imele hvaležno nalogo tudi v posebnih kurzih izuriti teoretično in praktično že bolj odrašene deklice. Koliko blagostanja bi prišlo v deželo! Pomislimo samo, kako malo znajo naša kmečka dekleta gospodinjstva. Niti kruha ne zna marsikatera nevesta speči, kaj li še, da bi umela ukusno kuhati! Iz te nevednosti in malobrižnosti do gospodinjstva se v marsikateri hiši takoj po poroki gorje rodi!

To vprašanje glede povzdiga gospodarstva in gospodinjstva med prostim narodom je tako važno in tako dalekosežno v razvoju in kulturni povzdigi našega naroda, da bi bilo želeti, da se o tem posvetujejo vsi merodajni činitelji našega ljud. šolstva. Reformirati je potrebno naše ljud. šolstvo tudi radi obrta in trgovine. Ljudska šola nam mora dati potrebnega in dobrega naraščaja našemu obrtu in trgovini. Ob času reforme naj bi se vendar združili vsi, ki žele narodu dobro, ter naj bi složno zahtevali takih preosnov v ljud. šolstvu, ki so res potrebne in odgovarjajo duhu in potrebam časa. Glejte, da vas pri zelenih mizah ne prehitete. Vam, ljudski zastopniki, želim več ameriškega razpoloženja in duha, vladi pa več plebejske pameti ob času reformiranja slovenskega ljud. šolstva.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

Kaj pravi Bosna k aneksiji. Spričo hrupnih demonstracij in bojnega razpoloženja v Srbiji je bilo pričakovati, da bodo tudi bosanski Srbi pokazali svojo nezadovoljnost ter vsaj protestirali proti aneksiji. Iz vesti, ki dohajajo iz Bosne, se pa mora sklepati, da je doli zelo mirno in da je narod zelo ravnodušno sprejel vest o trajnem priklopljenju k Avstriji. Nasprotno so se sklepale še zahvalne adrese na cesarja, da je uredil državnopravno stališče okupiranih dežel. Neodvisna srbska kmetška stranka je v nedeljo v Sarajevu sklenila, da se pošlje deputacija 6 članov k cesarju, da mu izroči udanostno spomenico srbske kmetške stranke v Bosni. Obenem je zbor sklenil, da najostrejšje obsoja brezpametno in za bosanske Srbe pogubno opozicijo srbskih radikalcev zoper aneksijo. Tudi mohamedanci so izdali oklic na rojake, naj z veseljem sprejmejo aneksijo kot neizogibno posledico dosedanjega vladarstva Avstrije v Bosni. Kakor se vidi torej, bojažljivost Srbov v Kraljevini ne najde v Bosni

Bil sem že v vojski, stal pred sovražnikom v ognju, pa tako se nisem tresel od strahu kot tisti trenutek, ko sem zagledal v spalnici avstrijskega podanika portret tujega vladarja! Noge so se mi šibile, srce mi je tolklo, da sem si mislil: zdaj in zdaj me mora zadeti kap! Kaj storiti? Ali se ne pregrešim še sam, če spim v postelji pod sliko carja Nikolaja?! Ali ne bom odstavljen od službe, če se izve, da sem spal v taki sobi!?

Premislil sem v naglici vse paragrafe kazenskega zakonika in prišel naposled do sklepa, da navsezadnje vendarle nisem kriv jaz, če visi v sobi „car Nikolaj“! Upihnil sem luč ter legel v mehko belo postelj. Dolgo nisem mogel zatisniti oči. Zdelo se mi je zmerom, da me gleda še skozi gosto temo ruski car ter mi grozi s kazalcem, češ, kako si upaš, ti avstrijski politični uradnik, spati v moji navzočnosti! Naposled sem se počasi umiril. Bil sem utrujen.

Pa nisem dolgo spal, kar stopi car Nikolaj z zidu k meni pred postelj, potegne iz nožnice svojo težko sabljo pa me začne mlatiti z njo po kozaško, da sem se zvijal od bolečin. Vlekel sem odejo čez glavo, skrival svojo glavo pod blazino, zvijal se v klopčič, da bi me ne mogel zadeti car s sabljo, pa ni nič pomagalo! Car Nikolaj je udrihal po meni in klet po tartarsko: „Čort vazmí tebjá! Čort vazmí! Pašól, pašól, durák! Sabaka pjanaja!“ In tako dalje... Valjal sem se s strani na stran. Potil sem se ko v parni kopeli! Stokal sem pod judarci in

pravega odziva in uverjeni smo, da prav gotovo ne pride, tudi če Srbija napove vojno, do izbruha splošne vstaje v Bosni, že zaraditega ne, ker bi jo vojaška moč že takoj v kali zadušila.

Položaj na Češkem. Poročali smo že, da je bilo vsled nemške obstrukcije vsako delovanje češkega deželnega zbora nemogoče. Nemci so zahtevali, da se mora deželni zbor zaključiti ali odgoditi in vlada jim je v tem oziru ustregla ter odgodila deželni zbor. Po sebi umevno je, da češki poslanci, ki so bili za redno delovanje, niso bili s tem zadovoljni in posledica je tudi bila, da sta odstopila, češki minister Prašek in trgovinski minister dr. Fiedler. Avstrijska vlada je zopet enkrat pokazala, kdo ji je pri srcu. Nemci niso imeli prav nobenega povoda obstruirati v češkem deželnem zboru, toda vlada jim je vseeno šla na roko ter njih želji ugodila. Povsod enako, kjer gre za pritisk Slovanov. To smo čutili Slovenci, to čutijo zdaj Čehi. Le ta razloček je, da Čehi ne bodo tako pohlevno prenesli te zausnice, marveč bodo glasno govorili. Čehi so že pričeli z demonstracijami v Pragi, ki so dosegle jako velik obseg. Prišlo je do pretepanja in pobijanja šip. V nedeljo so ti izgreli dosegli vrhunec. Demonstrantje so razbili šipe po nemških poslopjih, zlasti pri „Nemški hiši“ in pri obeh gledališčih. Poliejia se ni mogla ustavljati in je bilo konsignirano vojaštvo in orožništvo. Čehi so razbili tudi nemške napisne table ter prilepili na hiše, v katerih stanujejo Nemci, rdeče listke. Vojaštvo je jako strogo postopalo ter je bilo veliko izgrednikov ranjenih z bajoneti. Končno se je le dosegel mir in red. — Ministrski predsednik hoče na vsak način doseči, da bi se obstrukcija ne prenesla v državni zbor, zlasti zato, ker je jubilejno leto in je državni zbor letos še precej deloval in vsaj obstrukcije ni bilo. Zato bo sklical pravne konference na Dunaj in od teh je odvisno, če bo mogoče kakšno redno in mirno delovanje v državnem zboru. Dvomimo, da bi prišlo do tega, kajti češki poslanci so že v deželnem zboru zagrozili, da bodo v državnem obstruirali, ako pristanejo Nemci v obstrukciji v deželnem zboru. In zdaj, ko je vlada Nemcem na ljubo odgodila deželni zbor, imajo tem več povoda.

Tudi Rumunija zahteva kompenzacije. Rumunsko časopisje razpravlja, da so interesi Rumunije vsled aneksije Bosne in Hercegovine po Avstriji ter vsled proglašenja Bolgarske kot samostojne države oškodovani in da zato zahteva kompenzacijo na ta način, da se morajo njene meje okrožiti. Avstrija naj odstopi Rumuniji južni del Bukovine, kjer stanuje na skupnem ozemlju 250.000 Rumunov, od Bolgarske za-

hteva odstop ozemlja med Mangalijo in Sili-strijo ter porušenje trdnjav ob Donavi, da bo dosegla Rumunija v Dobrudži mejo, katero bo lahko branila. Kajpada so to le pobožne želje nekaterih politikov, kajti rumunska vlada je itak že izjavila, da nima nič proti aneksiji, niti proti proglasitvi samostojne Bolgarije.

Iz slovenskih dežel.

Država za slovenske ljudske šole v Trstu. Vendar enkrat lahko poročamo veselo vest glede ljudskošolskega vprašanja v Trstu. Vlada se je odločila, da vsaj v majhni meri zadosti enakopravnosti Slovencev ter je obvestila držav. poslanca dr. Rybařa, da je naučno ministrstvo imenovalo pet učiteljev za slov. ljudske šole. Pogajanja so se dovolj dolgo vlekla in zaslužni poslanec dr. Rybař, ki je s tihim, a vstrajnim delovanjem to dosegel, bi se moral skoro umakniti s političnega pozorišča, ker se mu je očitalo, da v tem vprašanju nič ne stori in doseže. Dotični morajo zdaj umolkniti in dr. Rybařu naj bo v zadoščenje, da ni skoro nihče dvomil, da bi ne storil vsega, kar se je sploh storiti dalo v dosegu slovenskih šol v Trstu.

Goriški deželni zbor je odgođen! To se je že naprej vedelo, kajti vsled obstrukcije zvezanih laških liberalcev in slovenskih klerikalcev ni bilo pričakovati, da bi mogel deželni zbor delovati. Da je vlada deželni zbor le odgodila in ne razpustila, se da sklepati na to, da morda še vedno računa na spravo med strankami ali pa da ne pričakuje od novih volitev boljšega položaja.

Tabor na Veliki Otavi pri Gorici se bo vršil v nedeljo, ker je deželni zbor odgođen. Priredijo ga slovenski agrarni poslanci in kakor čitamo, se bo ogromno ljudstva udeležilo tega tabora, ki se priredi kot spomin na prvi slovenski tabor, ki se je vršil pred 25 leti in na katerem je govoril nepozabni dr. Lavrič.

Deželni šolski nadzornik za Primorsko. Za takega je imenovan dr. Kauer, profesor na neki dunajski gimnaziji, nestrpen 33 let star mož, ki je bil že na Dunaju znan zaradi svoje nestrpnosti. Mož je hud, nacionalen Nemec in naučni minister ga je imenoval na pritisk korškega drž. poslanca Dobernig-a, kateremu je v zadnjem času posebno priraslo Primorje k srcu, namreč v tem zmislu, da se nemški živelj doli razširi in ojači. Z imenovanjem dr. Kauerja se je ustreglo zlasti tržaškim Nemcem. Italijani so dobili svojo gimnazijo v Pulju in končno je tudi za Slovence odpadla mrvica, ko je vlada prevzela pet (od 13) učiteljev na slovenski šoli.

carju! Verjeli niso, pa ukazali so vendar strogo preiskavo. No, in danes sem jim pojasnil vso tragikomedijo, da bodo imeli mir pred menoj in jaz pred njimi!

Okrajnemu glavarju sem vpričo svojih denuncijantov povedal, da sem naročen na ruski časopis „Njivo“. Ta „Njiva“ prinaša lepe umetniške priloge v barvotisku. In ker imam več starih okvirjev še iz davnih let, sem pobesil na prazne stene svoje sobe za tujce tiste „Njivine“ barvotiske, med njimi tudi carjevo sliko. Sicer pa sem rekel, je ruski car prijatelj našemu cesarju, torej smem tudi jaz imeti Nikolajevo podobo! Ali mi morete očitati kako kaznjivo dejanje?“

Okrajni glavar je nato izjavil pred denuncijanti, da nima nobenega povoda več postopati proti meni. O kaki kazni da že celo ne more biti govora. Podal mi je roko kot staremu znancu in se poslovil od mene. Moji denuncijanti so odšli — z dolgimi nosovi izpred glavarja, jaz pa sem poiskal v mestu svojega voznika in — tukaj sem sedaj! No, sedaj pa veste, kako se delajo pri nas v Galiciji veleizdajalci!“

Smejali smo se vsi skupaj.

Ostal sem pri svojem znanem Staromlinovu še pri večerji in nato sem celo prenočil pod sliko carja Nikolaja — o groza! — ki pa mi ni nič motil sladkega spanja, kakor bi mi ga ne bil motil ne turški sultan, ne japonski mikado, ne perzijski šah!“

To je bila zadnja gališka anekdota, ki mi jo je pripovedoval moj znanec Peter K. one dni.

Kranjsko.

Konfiskacije. Zadnjo številko nam je deželno predsedništvo zopet zaplenilo. Po pravici lahko rečemo, da smo se v tej številki vsega izognili, kar bi moglo po našem mnenju dati povod za konfiskacijo. Toda gotove liste se hoče popolnoma uničiti in med te spada menda tudi „Naš List“, ki je bil tekom enega meseca trikrat zaplenjen, kar je za tednik jako veliko. Kot kuriozum konfiskacijske prakse naj omenimo, da je bil konfisciran tudi del oklica skupnega narodnega odbora, ki je nekonfisciran izšel v „Slov. Narodu“ in „Slovenecu“ in v katerem se občinstvo pozivlja, naj daruje za žrtve v bolnici in v zaporu. Z gotovostjo pričakujemo, da se bo na primernem mestu osvetlila ta konfiskacijska praksa, ki je v resnici postala neznosna za nekatere liste. Na podlagi različnih vzgledov — mi smo že dva dokazali — se bo dal zbrati prav lep material o nedoslednosti in zmešanosti organov, ki odločujejo konfisciranje. V „Slov. Narodu“, ki v teh časih najbolj občuti železno pest konfiskujoče oblasti, je bila v ponedeljek zaplenjena notica, ki je nekonfiscirana izšla v „Slov. Trgovskem Vestniku“ in v „Gorenju“. Cenzura je torej, kakor smo že zadnjič dokazali, od dne do dne strožja in se prav nič ne čudimo, ko dobivamo liste z belimi lisami. Tudi zadnja „Omladina“ je zapadla cenzuri in je že težko najti slovenski list, vsaj političnega, ki bi ne bil zaplenjen.

Ljubljanski dogodki in krvoprelitje v delegaciji. V delegacijskem zasedanju sta češki delegat Klofač in štajerski delegat dr. Korošec (Kje je pa bil kranjski? Opomba stavca.) protestirala proti nastopu vojaštva dne 20. septembra ter na podlagi natančnih informacij opisala neopravičeno postopanje vojaštva. Vojni minister je takoj drugi dan odgovoril in sicer je rekel, da je bil Mayerjev oddelek kamenjan, zasramovan in dejanski ogrožen. Po večkratnih brezuspešnih pozivih, naj se ne meče kamnja, je bil Mayer prisiljen, da je množico z bajoneti nazaj potisnil, ko se je poprej po predpisu „šturm“ komandiralo. Komando „laden“ je imel uspeh, da so bili ljudje proti nekemu mostu potisnjeni. Ker so se pa nasilja ponavljala, se je komandiralo „schießen“. Preden se je pa dal nadaljni komando, se je oddal en strel, kateremu jih je več sledilo. Nato se je takoj komandiralo: Feuer einstellen. Da bi vojaki tekli za bežečimi, ni res in je to poročilo morda nastalo vsled tega, ker so orožniki tekli za bežečimi. Oddaja

Čarovnik.

Ruski spisal Nikolaj Gogol.

III. (Dalje.)

Nebo je bilo popolnoma jasno in lahen veter je pihal sem od reke. Ko bi se z dalje ne slišalo stokanje tonovščice, bi bilo vse kakor izumrlo. Vendar se jima je zdelo, da slišita lahen šum . . . Pan Danilo in zvesti sluga sta se skrila za trnjev grm, ki je kril napravljeni nasip. Nekdo z rdečim županom, s samokresoma in sabljo ob strani je stopal ob griču.

„Moj tast je!“ je rekel pan Danilo, ko se je ozrl izza grma. „Čemu in kam gre ob tem času? . . . Stecko, pozor, glej z obema očesoma, po kateri poti pojde gospod oče . . .“

Mož v rdečem županu je šel do brega in se obrnil proti gorskemu grebenu.

„Oh! Tja torej!“ je rekel pan Danilo. „Kako, Stecko, torej je šel naravnost v čarovnikov brlog?“

„Da, naravnost noter, pan Danilo! Sicer bi ga morala zopet zagledati na drugi strani; toda izginil je v gradu.“

„Počakaj, pojdiva tudi midva gori in mu slediva. Za tem nekaj tiči. Da, da, rekel sem Ti, Katarina, Tvoj oče je hudoben človek, ne obnaša se tako kakor pravoveren kristjan.“

Že sta šla pan Danilo in njegov zvesti služabnik mimo naprej molečega brega; nič več

evlilil: „Gospodi, pomiluj! Gospodi, pomiluj!“ Car pa me je še pograbil za lasé ter me vlačil po postelji in stresal! Naposled pa me trešči še na tla ter tepta po mojem trebuhu s svojimi težkimi škornji! Jaz pa sem tulil: „Gospodi, pomiluj!“

„I, kaj pa vam je, gospod, da tako vpijete?“ zagrmí nekdo nad menoj . . .

Zbudil sem se. Poklical me je bil sam gospodar Staromlinov, ko je slišal skoz vrata moje kričanje.

Ta trenotek sem se bil predramil. Imel sem vso noč strašne sanje! Saj ni čuda, ko sem pa ležal pod podobo carja Nikolaja!

Bil je že dan, ko sem se prebudil. Ko se ozrem na steno, gledal me je spet car Nikolaj, ki me je ponoči tako mesaril s svojo sabljo!

Oblekel sem se kakor hitro mogoče. Zdi se mi, da niti zajutrkovati nisem hotel v taki protiaustrijski hiši ter jo naglo popihal domov.

Visoki vladi poročam v vsej udanosti, kaj se je pripetilo v gradu gospoda Staromlinova. Jaz sem prepričan, da je ta mož veleizdajalec najhujše vrste ter bi bilo po mojem mnenju najboljše — obesiti ga!“

Tako je pisal politični komisar, moj gost, o meni! Ko je glavar čital njegovo poročilo, se ni mogel zdržati smeha. No, vendar je gubančil čelo in poročilo poslal dalje.

Denuncijacija je romala na Dunaj in tam so se moji znanci med ministri za glave držali, da bi mogel stari Staromlinov, ki je že kri prelival za svojo domovino, izdati Galicijo ruskemu

posameznih strelav brez povelja je gotovo napaka, toda se da naravno pojasniti deloma v nepopisnem vrišču, v katerem so povelja bila nerazumljiva, deloma ker so bili vojaki vsled zasramovanja in grožnje v veliki razburjenosti in že tri dni vsled „bereitschaft“ malo spali in so se čutili vsled napadajočega nastopanja „Pöbelna“ v nevarnosti. Poveljnik Mayer je bil po predpisih nele opravičen, ampak je bila njegova dolžnost rabiti orožje. Minister je tudi konstatiral, da se niso le kamni, ampak tudi opeke in kozarci metali in da so bili vojaki v resnici ranjeni. Seznam ranjencev je na razpolago. Minister odločno zavrača neopravičene napade zoper vojaštvo in poročnika Mayerja. O tem avtentičnem poročilu se vzdržujemo vsake kritike gospodu državnemu pravdniku na ljubo!

Kaj je s spravo slovenskih političnih strank? Dobivamo vedno vprašanja, kaj je s to zadevo, kar smo zadnjič pisali o tem ter izrekli nado, da se bo v nekaterih, zlasti narodnih in gospodarskih vprašanjih, morda vendarle dobila podlaga za složno postopanje naših političnih strank. Odgovoriti moramo, da je položaj tega vprašanja v istem stadiju kakor ob pričetku, ko se je začelo o spravi govoriti. Narodno napredna stranka še vedno vzdržuje svojo pripravljenost, stopiti v dogovor za spravo ter čaka in — čaka. Med tem časom samozatajevanja pa zastavlja vse svoje sile in moč za gospodarsko osamosvoje Slovencev ter trdno vstraja v tem boju, čeprav — sama! Vse druge interese strankine politike na Kranjskem je pustila v nemar, niti razpisane volitve v deželni zbor je ne razburjajo! Nabira darove za spomenik padlim žrtvam, za olajšanje bede bolnih in zaprtih žrtev, brani pred sodiščem in v časopisih aretirane in tožene demonstrante, razkriva krivice, ki se dogajajo Slovincem po vladi in Nemcih, opozarja na geslo „Svoji k svojim“ ter z voditelji na čelu vzdržuje lepo naraslo gibanje za osamosvojeitev na gospodarskem polju ter pazno gleda, da to gibanje ne ponehava, ampak še narašča. Če sploh kedaj, zasluži ta stranka zdaj priimek idealno narodna stranka! Nikakor se nečemo laskati, naš list nima od stranke ničesar in popolnoma nepristransko izrekamo v tem oziru svoje mnenje, ki je mnenje vseh pošteno, rodoljubno mislečih Slovencev, ki pazno zasledujejo dogodke zadnjih dni. Vidi se stranki resna volja, da hoče popraviti vse, kar je kedaj v narodnem oziru zagrešila in s podvojeno delavnostjo doseči to, kar se je leta in leta zamudilo in prezrlo od vseh Slovencev, ki res narodno čutijo. Ako uspehi tega delovanja ne bodo taki, kakor bi bilo pričakovati, ne bo njena krivda, ampak

jih ni bilo videti; kril ju je speči gozd, ki je obdajal grad.

Gorenje okno se je razsvetlilo. Spodaj stojita kozaka in premišljujeta, kako bi prišla gori. Vrat ni videti, z dvorišča je sicer dohod, toda kako priti tja gori? Od daleč se je slišalo rožljanje verig in psi so se podili semintja.

„Kaj pa tako premišljuješ!“ je rekel pan Danilo, ko je ugledal ravno pred oknom hrastovo drevo. „Ostani tu, dečko! Splezam na hrast, z njega bom videl naravnost v okno.“

Odvezal si je pas, vrgel sabljo proč, da se ne bi kam zadel, ter se prijel za veje, po katerih je splezal kvišku. Okno je bilo še vedno razsvetljeno.

Sedel je na vejo tik okna, krepko se prijel za deblo ter pogledal noter.

V sobi ni bilo luči, a vendar je svetlo. Na stenah so čudni znaki, orožje je obešeno na njih, toda prav čudne vrste, takega ne nosijo ne Turki ne krinski Tataři, ne Lehi ne kristjani, ne slavni Švedi. Pod stropom letajo netopirji semintja ter se zaletavajo ob stenah in vratih in njih sence se čudno vidijo. Brez šuma se odpro vrata, nekdo v rdečem županu vstopi in gre naravnost k mizi, ki je pokrita z belim prtom — — — On je, tast je! . . .

Pan Danilo se je malo sklonil nazaj ter se krepkeje oprijel debela. Toda tustu ni mar, da bi se ozrl, če kdo gleda skozi okno. Temno

krivda onih, ki ne sodelujejo. In kdo ne sodeluje? Slovenska ljudska stranka! Skoro bi ji odrekli priimek slovenska, ko vidimo, kako klaverno ulogo igra bodisi stranka ali njeno časopisje. Ena prvih podlag za složno postopanje leži ravno v skupnem nastopu sedanjega gospodarskega gibanja, ki ga pa edino narodno-napredna stranka z vso silo forcira, dočim S. L. S. to točko narodnega programa vseh Slovencev prezira in se prav nič ne izpostavlja. Očitati ji moramo naravnost, da hoče ostati lepa napram vladi in napram Nemcem misleč si, „če napredna stranka v tem boju kaj doseže, je dobro tudi za nas, če ničesar, potem ne izgubimo mi ničesar navzgor in proti Nemcem, ker bodo itak vedeli, da izhaja ves gospodarski boj iz napredne stranke in smo se mi ves čas rezervirano držali.“ S. L. S. misli pa v teh resnih časih samo na lastne koristi, zato tem intenzivnejše dela za svojo organizacijo na političnem polju, seveda prav lahko uspešno, ker je nihče ne moti in nihče ne kontrolira ali ji ugovarja, saj je napredna stranka povsem angažirana pri narodnem delu in bi se ji takorekoč greh zdelo, ko bi v teh časih delala za strankine koristi, ko je treba vse sile postaviti v obrambo in v dosego narodnih gospodarskih koristi. Tak je položaj danes, smatran s popolnoma objektivnega stališča!

„Kdor zaničuje se sam . . .“ Slovenski jezik je naša prva svetinja. Z ljubeznijo so ga naši predniki gojili in razvijali, da je postal krasen, mogočen in sladek izraz naše duše. Ljubiti ta jezik in mu dajati kar mogoče največ veljave v vsem življenju, to spada med poglavitne dolžnosti vsakega narodnega človeka. **Kdor se po tem ne ravna, je slab Slovenec in ni vreden zaupanja.** Resničnega Slovenca spoznaš po tem, kako veljavo daje slovenskemu jeziku. Minoli so časi prizanesljivosti in narodne mlačnosti in nikdar več se ne smejo vrniti. Kdor ne govori na slovenski zemlji povsod in edino slovenski, izvzet je le slučaj neizogibne potrebe ali dolžnosti, kdor svojih otrok ne vzgaja v slovenskem jeziku in v slovenskem duhu, kdor se pri vsem svojem poslovanju brez potrebe ne poslužuje slovenskega jezika, ta je sumljiv, da je **narodni izdajalec.** Življenjske razmere nanesejo, da so različni ljudje prisiljeni govoriti nemški. Na primer v uradu itd. Toda povsod, koder je človek neodvisen, mora kot pošten Slovenec rabiti slovenski jezik. Kdor brez potrebe proti temu greši, zasluži, da se ga smatra kot sumljivega človeka, ki se ga pošten narodnjak izogiblje, koder more.

O bojkotu in o Kranjski hranilnici ne smejo listi prav ničesar pisati, sicer so takoj za-

gledajoč in namršen stopi k mizi, potegne prt z nje — in hipoma se je zlila po celi sobi prozorna višnjeva luč, ki se s prejšnjo bledorumenno svetlobo ni zmešala, ampak se je v pramenih vtopila v njo kakor pisan marmor. Starec je postavil neko posodo na mizo ter začel metati zelišča vanjo.

Pan Danilo je hipoma videl, da nima več rdečega župana na sebi; mesto njega je imel široke hlače kakor jih nosijo Turki. Za pasom so mu tičali samokresi in na glavi čudna čepica z znaki, ki pa niso bile ne ruske ne poljske črke.

Pogledal mu je v obraz, ki se je pa izpremenil. Nos se je podaljšal ter visel čez ustnice, usta so mu segala do ušes, zobje so mu poševno štrleli iz ust. Pred seboj je videl istega čarovnika, ki se je pokazal na ženitnini pri asavlu.

„Tvoje sanje so resnične, Katarina!“ si je rekel pan Danilo.

Čarovnik je začel krožiti krog mize, znamenja na stenah so se preminjala in netopirji so silnejše frfotali gorindol, naprej in nazaj. Višnjeva luč je čimdalje bolj bledela ter skoro popolnoma ugasnila. V sobi je zasijala nežna, rožnata luč. Kakor lahni prameni se je razlila čudovita svetloba po vsem prostoru: hipoma je pa izginila in postalo je tema. Slišalo se je samo šumenje kakor bi zapihljal veter v tihi večerni uri, kakor bi se lahno zibal čez vodno gladino

plenjeni. Vendar se nam čudno zdi, da „Škofijski list“, ki je jako veliko pisal o bojkotu, in pa „Laibacher Zeitung“, ki skoro dan za dnevom prinaša debelotiskane novice o Kranjski hranilnici, še nista bila zaplenjena.

Premeščenja v finančni službi. O tem se nam poroča: Finančno ravnateljstvo je premestilo finančnega komisarja dr. Ellerja iz Ljubljane v Novomesto in finančnega komisarja Bihlmeierja iz Novega mesta v Kranj. Treba je vedeti razloge, ki so vodili ravnateljstvo za ta premeščenja. Veliko enostavnejše bi bilo, da bi se dr. Ellerja premestilo v Kranj, zlasti ker se je Bihlmeier branil iti tja in bi rajši ostal v Novem mestu, nasprotno pa dr. Eller šel rajši v Kranj. Toda Nemci v Trzinu so zahtevali davčnega referenta nemške narodnosti, kakor je bil poprejšnji in zato se je Nemcem na ljubo premestilo zoper voljo obeh uradnikov v gorenjem zmislu. Istotako se govori, da bo davčni referent finančni tajnik Grabner iz Logatec premeščen v Ljubljano, kamor je že poslal svojo rodbino in ima za seboj barona Schwarza, ki ga bo spravil v Ljubljano. Tajnik Grabner je Nemec in pa nejurist in pride na boljše mesto samo zato, ker ga protežira Schwarz, dočim morajo dobro kvalificirani juristi biti na deželi. Slovenski uradnik je torej tudi v deželi Kranjski vedno zapostavljen in se mora še vedno goditi tako kakor je Nemcem všeč. S takimi odredbami si novi dvorni svetnik Kliment ne bo utrdil stališča, ki je bilo že iz vsega početka zelo omajano.

Volitve v deželni zbor kranjski v zmislu novega volilnega reda so razpisane na 14. decembra t. l. za volitev poslancev iz splošnega volilskega razreda in 22. decembra za volitev dveh novih poslancev mesta Ljubljane. Volitve so le dopolnilne in izpregovorimo v prihodnji številki kaj več o njih.

Volitev učiteljskih zastopnikov v ljubljanski mestni šolski svet. O tem nam piše ljubljanski učitelj: Kakor znano, je pri volitvi enega zastopnika v mestni šolski svet prišlo do ožje volitve, ker so bili trije kandidati: dva napredna in eden klerikalni ozir. nemškutarski. Razlog, da sta bila dva napredna kandidata, je ta, da so za prvotno postavljenega kandidata agitirali gotovi učitelji, radikalni pa za svojega kandidata, ki je bil pri ožji volitvi tudi izvoljen. Le na ta način je bilo mogoče, da je prišlo do ožje volitve in da je prišel tudi klerikalni kandidat v poštev in da je primeroma dobil dosti glasov, namreč 22 proti 32, ki jih je dobil napredni kandidat. Odločevala je pri klerikalnem kandidatu nemškutarija, oziroma učiteljice na nemški dekliški šoli, na katere je pri-

in komaj vidno nagibal srebrne vrbe k vodi. Panu Danilu se je zdelo, da sije mesec v sobi, da se svetijo zvezde, da zre temnomodro nebo notri, da mu celo nočni hlad pihlja v obraz.

Hipoma se mu je zazdelo, — pan Danilo se je potegnil za brke, da se prepriča, če ne spi — kakor da bi v sobi ne videl več neba, ampak svojo lastno spalnico: na stenah visijo njegove tatarske in turške sablje, ob stenah so deske, na njih posoda, na mizi leži kruh in sol, tam visi tudi zibelka toda mesto svetih podob, mu zijajo strahoviti obrazi. Na klopi pri peči toda neka megla je nenadoma vse zakrila in stemnilo se je. Skoro je pa po sobi zopet zasijala čudovita rožnata luč in zopet je stal čarovnik v čudnem turbanu pred njim.

Glasovi so postali močnejši in pogostnejši, nežna luč se je okrepila in nekaj belega, podobno oblaku, je viselo sredi sobe. A ta oblak se ni več zdel panu Danilu oblak, pred seboj je videl žensko bitje, a kako, kakor stkano iz zraka. Zakaj stoji ta ženska tu, ne da bi se dotaknila tal, ne da bi se kam opirala in skozi njo sveti rožnata luč in skozi njo se vidijo znamenja na steni.

Tedaj je zgenila prozorno glavo, bledoplave oči so se tako nežno svetile, lasje so se krožili in padali na ramena kakor svetlosiva megla; na blede ustnice je stopila lahna rdečica kakor se pokaže na belkastem nebu komaj opazljivo rdeča zarja, obrvi so bile kakor temna senca . . .

tisnila voditeljica Illerschitsch. Če se zdaj tovariš Simon v „Slovenču“ baha s svojimi glasovi, nima zato nobenega vzroka, kajti zanj je glasovalo vse nemškutarsko učitelstvo in je torej takorekoč obstajala zveza med klerikalnimi in nemškimi učitelji oziroma učiteljicami. Na to zvezo pa baš v sedanjih časih noben slovenski učitelj ne more biti ponosen, pač pa se naj rajši sramuje.

Razpust občinskega odbora v Idriji. Deželni odbor kranjski je predlagal vladi, da odstavi župana v Idriji in razpusti občinski odbor, ker se je tako renitentno obnašal napram deželnemu odboru. S takimi nasilji proti avtonomni občini, drugi največji v deželi kranjski, si deželni odbor ne bo pridobil zaupanja, ampak le pokaže, da je pristranski in da proti ogromni večini idrijskih prebivalcev klerikalcem na ljubo postopa. V teh časih se bi moral vzdržati takih razburljivih dejanj in ne gledati vedno, da ustreže vsaki še tako neprimerni zahtevi svojih pristašev.

Repertoire slovenskega gledališča. V soboto, dne 24. t. m. Strausova velezabavna opereta „Valčkov čar“, ki se ponovi v torek, dne 27. t. m. Dne 30. t. m. se uprizori prvič velika G. Saint-Saënsova opera „Samson in Dalila“. Dne 1. novembra se igra, kakor običajno, Raupachova žaloigra „Mlinar in njegova hči“ za ljudske vrste. — Prva izvirna noviteta se igra v novembru in sicer Fr. Ks. Meška drama „Mati“ (v 3 dejanjih).

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še nekoliko malih nabiralnikov, ki so zlasti pripravljeni za trgovine, trafike, pisarne in zasebne hiše. Poleg tega jih ima na ponudbo od trdke večje število znižano ceno. Kdor si ga misli nabaviti, naj se nemudoma zgloši v družbini pisarni, da ta sprejme ponujene nabiralnike, ako bi njeni ne zadostovali. Želeti je, da se nabiralniki razširijo po celem slovenskem ozemlju.

Družba sv. Cirila in Metoda bi mogla prav dobro uporabiti stare igrače. Znano je, da se otroci igrače iste vrste kmalu naveličajo, igrače pa so še porabne. Pošlje naj se torej take igrače družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano, ki jih pošlje v slovenske kraje tistim otrokom, katerim jih roditelji ne morejo kupiti.

Slovensko gledališče.

Igrokaz „V dolini“ (v katalonščini spisal Angelo Guimera) je dosegel na slovenskem odru najlepši uspeh. Vročekrvnost značajev in burnost dejanja se našemu občinstvu bolje posreči, kakor francoska, le s finimi poantami prepojena in le z diskretnimi nijansami vplivajoča uglajenost. Narodne igre se igrajo pri nas vobče najbolje; zato se je predstava drame „V dolini“, čije

„Oh! To je Katarina!“

Pan Danilo je čutil, da so mu oledeneli udje, skušal je izpregovoriti, ustnice so se mu neslišno premikale. Nepremično je stal čarovnik na mestu.

„Kje si bila?“ je vprašal in Katarina je zadrhtela.

„O! Zakaj si me poklical?“ je tiho zastokala. „Tako radosti polno mi je bilo. Bila sem na kraju, kjer sem se rodila in petnajst let živel. O kako lepo je bilo tukaj! Kako zeleni in diši travnik, kjer sem se kot otrok igrala, kjer rastejo cvetlice in stoji naša kočica z vrtom. O, kako nežno me je objemala dobra moja mati. Kako se ji je zrealila ljubezen v očeh! Poljubovala mi je ustnice in lica, česala mi je z gostim česalnikom temne lase... Oče!“

Tu je uprla blede oči v čarovnika. „Zakaj si zaklal mojo mater?“

Čarovnik ji je strahovito grozil s prstom.

„Ali Te vprašam po tem?“ Ženska je zopet zadrhtela. „Kje je zdaj Tvoje telo, Katarina?“

„Katarina je zaspala, tega sem bila vesela ter odletela proč. Dolgo že sem želela videti svojo mater, nenadoma sem imela šele petnajst let in postala sem lahka kakor ptica. Zakaj si me pozval?“

„Ali se spominjaš tega, kar sem Ti včeraj rekel?“ je vprašal čarovnik tako tiho, da se je komaj slišalo.

snov je zajeta iz narodnih plasti Kataloncev pod Pirenejami, med kmeti in pastirji, prav dobro obnesla. Kar nas je veselilo še posebno, je bila živahna soigra vsega osobja v prizorih velikih skupin. To je najtežje ter zahteva velike pozornosti sodelujočih, pa tudi vse spretnosti režiserja. Kozarja Manelika, dobrodušnega sina s planin, je psihološko prav vrlo pogodil in dramatično pravilno stopnjeval g. Nučič, ki stalno napreduje. Kmetovo sužnjico Marto je predstavljala z vso svojo bogato rutino ga. Borštnikova; tiranskega kmeta Sebastijana je prav dobro karakteriziral g. režiser Dragutinović. Nekoliko omejeno, a blago dekletce Nuri je igrala gdč. Kavcka s pravim razumevanjem. V skupinskih prizorih se je odklikovala gospa Dragutinovićeva; v manjših ulogah pa sta povsem ugajala g. Toplak in g. Danilo.

Najtežja naloga slovenskega gledališča je dobra operetna predstava. Opereta ne zahteva le temperamentnega petja, nego predvsem živahne, humorne igre. Zlasti zbori imajo pri operetah skrbeti za vrvenje in bujno življenje, za lahkotnost kretenj in neprestano pestrost scenerije. Tega ideala pri naši opereti — mestoma tudi pri operi — pa ne bomo dosegli, dokler bodo zbori le peli, igro pa zanemarjali. Treba bode misliti na stalnost zborovih pevcev in pevk, ki se bodo neprestano vadili v igranju ter bodo mogli prisostvovati vsem izkušnjam za opero in opereto. Brez tega je dobra operetna predstava na našem odru izključena. Najboljše kreacije solistov ostanejo brez primerne sodelovanja zborov vedno le polovičnega dojma.

Dvakrat se je uprizorila Oskar Strausova znamenita opereta „Valčkov čar“, ki se z velikim uspehom poje in igra tudi po mnogih slovanskih odrih. Glasba ima dovolj originalnih točk, ki dvigajo to opereto nad vsakdanjo vrednost modernih operetnih zmašil. A tudi dejanje te operete ni povsem šablonsko, ker obseza dosti satiričnih potez in podaja prav zabavne karikature z malih nemških dvorov. Ti dvori se spakujejo, kakor bi bili sila imenitni, a so le še smešni, klavirni historični ostanki izza srednjega veka. Uprizoritev te operete na slovenskem odru je tem težavnejša, ker obseza mnoga lokalnega, specialno dunajskega, kar se ne da presaditi na slovenska tla. Humornost pristnega dunajskega žargona se izgublja docela, ljubezniva veselost in šegavost Dunajčanov pa je Slovincem — spričo naše zgodovine! — nemožna lastnost. Naša veselost je pač bučna, zelo glasna, a vedno težkokrvna; nedostaje ji gracije, brezskrbnosti, fejaštva. Takoj spočetka sezone pa se ima boriti povsem novo osobje seveda še s težkočami našega jezika.

„Spominjam se, spominjam se, toda kaj bi dala, da pozabim. Uboga Katarina! Uboga Katarina! Mnogega ne ve, kar ve njena duša.“

„Katarinina duša je,“ si je mislil pan Danilo, toda še vedno se ni upal premakniti se.

„Poboljšaj se, oče!“ Ali ni strašno, da po vsakem Tvojem umoru mrtveci vstajajo iz grobov?“

„Vedno govoriš o starcu!“ jo je grozeče prekinil čarovnik, „moja volja se mora zgoditi, prisilim Te, da se ravnaš po moji volji. Katarina me mora ljubiti!“

„O Ti pošast, Ti nisi moj oče!“ je zastokala, „ne, in ne sme biti! Satanske čarovnije Ti dajo moč, da prekličeš in uničiš dušo, toda le Bog sam ima moč, da duša dela, kar je njemu ljubo. Ne, nikoli se ne bo Katarina, dokler bivam jaz v njenem telesu, odločila za kako brezbožno dejanje. Oče! Sodni dan se bliža! Tudi ko bi ne bil moj oče, bi me ne mogel pripraviti do tega, da bi izdala svojega dragega, zvestega moža; da, tudi ko bi mi moj mož ne bil zvest in drag, tudi takrat bi ga ne izdala, ker Bog ne ljubi krivoprisežnikov in nezvestnikov.“

Pri tem je uprla blede oči na okno, pred katerim je sedel pan Danilo ter nepremično obstala...

„Kam gledaš? Koga vidiš tam?“ je zakričal čarovnik.

Kljub tem važnim zadržkom se je opereta „Valčkov čar“ splošno prav lepo posrečila. V prvi vrsti gre pohvala solistom, vsem na čelu gdč. Hadrboleci in gospej Nordgartovi. Vobče so dame tudi letos na čelu marljivim pevskim členom. Gdč. Hadrbolecova je po dolgih letih — izza dobe gospe I. Polakove — prva naša resnična operetna subreta, ki ima „šik in temperament“, pa vrhu tega tudi jako izdaten, obsežen ter velesimpatičen glas. Izvrstna igralka, gracijozna plesalka in prav dobra pevka: to je izborna subreta. Ko se udomači še v našem jeziku, bo gdč. Hadrbolecova močan steber naše operete; vspešno pa bo sodelovala tudi v operi in nedvomno tudi v drami. Na tej dragoceni pridobitvi je ravnateljstvu iskreno čestitati. Takisto je ravnateljstvo pridobilo izvrstno moč z go. L. Nordgartovo, ki se ji ne pozna, da je šele začetnica. Njen nastop je siguran, vedno eleganten, njena igra smiselna, živa, njeno petje okusno in pravilno, brezhibno. Dobra pridobitev je tudi mladi tenorist g. Fiala, ki ima srečno zunanost in dovolj igralnega talenta. Njegov lirski tenor je res simpatičen, brez tremola ter zveni zlasti v sredini prav čedno. Ker je vele-muzikalen, nikdar ne distonira, ima fin čut za ritem in izgovarja razločno. Želim le, da s svojim glasom ne skopari, ker ga ima dovolj! — Spevokomik, ki ni brezokusen pajac, nego karakterizira diskretno, z raznimi nijansami, ki dosledno predstavlja svojo ulogo in ki nikdar šmirovsko ne pretirava, je okretni g. Bohuslav. Njegov glas je sicer majhen, a zadosten; govoriti pa mora z ozirom na neakustičnost našega gledališča nekoliko glasneje. Mož govori že dovolj gladko in jasno! — Lepo bodočnost kot operetni pevec ima doslej še naravni tenorist g. Iličić, ako se bo resno učil pevske umetnosti. Njegov prvi nastop je bil srečen v petju in v igri. Njegov glas je menda zaklad, ki bo donasal še velike obresti. — Prav ugajala sta tudi slovenska člana, gdč. Thalerjeva, ki je v igri sicer še začetnica, a ima čeden glas, ter g. Povhe, dober, doslej še v tujih črevljih stopajoč spevokomik lepega glasu in hvalevredne ambicije. Zbor je vobče dobro pel; o njegovi igri pa sem govoril že zgoraj. Orkester je svojo netežko ulogo seveda izlahka absolviral. Želimo si pa od marljivega g. kapelnika še več operetnega temperamenta poleg vsega priznanja vredne točnosti, ki jo je dokazal tudi tega večera. „Valčkov čar“ ostane pač stalno na našem odru, saj to v vsakem oziru zasluži.

Laufsova burka „Vražja misel“ je spisana le za zabavo in smeh ter dosega svoj namen v vrhovati meri. Toliko in tako od srca se že dolgo ni smejalo občinstvo v našem gledališču. To pa je bilo možno le, ker je bila

Katarinina prikazen je zdrhtela, toda že je bil pan Danilo na tleh ter korakal z zvestim Steckotom proti griču.

„Strašno! Strašno!“ je rekel sam pri sebi in čutil v hrabri kozaški duši nekaj bojazljivega. Naglo je šel po dvorišču, na katerem so kozaki še trdno spali, razen enega, ki je s pipo v ustih stražil... Na nebu je bilo še polno zvezd.

V.

„Kako prav je, da si me zbudil!“ je rekla Katarina, si s srajčnim rokavom mencala oči ter motrila pred njo stoječega moža od nog do glave.

„Zopet sem imela strašne sanje! Kako težko sem dihala! Oh, zdelo se mi je, da umiram...“

„Kakšne sanje? Morda takšne?“

In Burulbaš je povedal ženi, kar je videl v gradu.

„Kako si to izvedel, dragi mož?“ je začudeno vprašala Katarina. „Toda ni vse tako, več stvari, ki mi jih poveš, mi ni znanih. Ne, ni se mi sanjalo, da je moj oče umoril mater, tudi o mrtvecih se mi ni sanjalo; ne, Danilo, nisi vsega tako povedal, kakor sem videla v sanjah. Oh, kako strašen je moj oče!“

„Ni čuda, da mnogega nisi videla! Niti desetine tega ne veš, kar ve Tvoja duša. Ali

burka izvrstno naštudirana ter se je vzdržal vseskozi najhitrejši tempo. Tako bi se naj vedno igralo vse burke! Veseli nas, da letos tudi češki člani že v prvem mesecu govore toli gladko in malone brezhibno. Lani se je še ob koncu sezone le lomil naš jezik. Gdč. Kavka, nova naivka, napreduje z vsakim nastopom ter dokazuje svojo usposobljenost; gdč. Hadrbočova je tudi v igrah elegantna in veleuporabna, ker spretno glumi, dobro karakterizuje ter lepo govori. V glavnih ulogah so se prav odlikovali g. Danilo, ga. Dragutinovičeva, g. Molek in g. Nučič. Ta burka bi dosegala velik uspeh tudi na manjših odrih.

Barretova zgodovinska slika iz Neronove dobe „V znamenju križa“ je v nedeljo dubokom napolnila gledališče. Letos so tudi popoldanske predstave uprizorjene najskrbneje, kar je bilo želeti že davno. Igralo se je prav dobro.

V nedeljo zvečer pa se je v razprodani hiši dovršeno pela krasna opera „Butterfly.“

Dr. M. M.

Raznoterosti.

Jubilejna razstava v Pragi se je pretekli teden slovesno zaključila. Nemški listi poročajo, da ima primanjkljaja 500.000 K, ki ga bo trgovska in obrtniška zbornica praška kot prirediteljica pokrila.

Kako Lueger značaje dela. Pred par dnevi je bilo oddati županu Luegerju dijaško ustanovo 400 K in sicer na predlog akademičnega senata. Dr. Lueger je dal ustanovo priporočenemu dijaku, toda ta mu je moral poprej podpisati izjavo, da ni in da tudi v bodoče ne bo ne socijalni demokrat ne Vsenemec in da se ni in se ne bo udeležil dijaškega štrajka. Dijak je podpisal, pozneje se mu je pa to le preneumno zdelo, zato je zahteval izjavo nazaj, toda zdaj je ni dobil.

Vrednost orijentske železnice za Bolgarijo. Za bolgarsko industrijo in trgovino je posest orijentske železnice, kolikor je gre skozi deželo, življenjsko vprašanje. V sedanjih razmerah ni imela Bolgarija pravice, druge železnice zidati, zato se tudi njeno пристаниšče Burgas ob Črnem morju, ki je stalo čez 20 milijonov mark, ni moglo razviti, kajti tarifne postavke orijentske železnice v Burgas so bile pet do šestkrat večje nego drugih železnic. V zadnjem času se je povzdignila industrija in trgovina, ki pa ne more doseči pravega razvoja, ako Bolgarska ne dobi železnice v svojo last. Zato si pa na vse kriplje prizadeva, da to doseže in je pripravljena plačati vsako odškodnino, ki se bo zahtevala.

veš, da je Tvoj oče antikrist? Še lansko leto, ko sem šel z Lehi nad krimske tatarje — takrat sem bil še prijatelj temu izdajalskemu ljudstvu — takrat mi je rekel opat samostanskih bratov, veš, sveti mož je to, da ima antikrist moč, priklicati dušo vsakega človeka in duša hodi, kadar človek spi, po svoji volji okoli ter leta z angeli okrog božje hiše. Tvojega očeta nisem poznal; ko bi vedel, da imaš takega očeta, bi Te ne vzel za ženo. Zavrgel bi te in ne naložil na svojo dušo greha, da postanem sorodnik antikristov.“

„Danilo!“ je viknila Katarina, si zakrila z rokami obraz ter zaihtela. „Ali se kaj pregrešim zoper Tebe? Ali sem Te izdala, ljubljeni mož? S čim sem si nakopala Tvojo jezo? Ali Ti nisem zvesto služila? Ali sem Ti rekla žal besedo, ko si plesal na ženitnini? Ali Ti nisem rodila črnookega sina . . .?“

„Ne jokaj, Katarina, zdaj Te poznam in Te ne zapustim za vse na svetu. Vsi grehi padejo na Tvojega očeta!“

„Ne, ne imenuj ga mojega očeta! Bog mi je priča, ločim se od njega, zatajim očeta, kajti on je antikrist, bogatajec! Naj umre, naj utone — jaz ne ponudim roke v rešitev; od strupenega zelišča naj pogine, ne olajšam mu žeje. Zdaj si mi Ti tudi oče!“

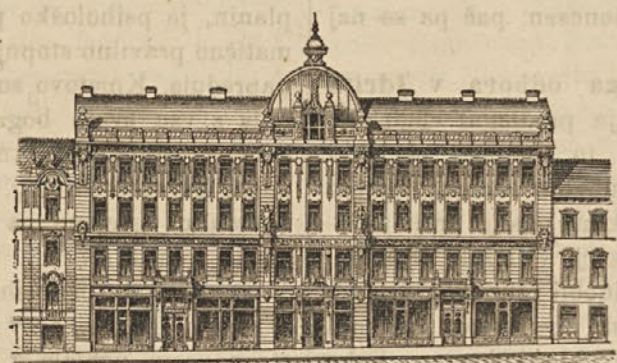
(Dalje prih.)

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog: nad 24 milijonov K

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. po Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radvoljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Beda dunajskih dijakov. Vsled draginje, zlasti draginje mesa so morale tudi dunajske ljudske in dijaške kuhinje zvišati cene mesa. Posledica je bila, da so se morali revni dijaki odreči mesnim jedilom. To nam kaže tudi največja dijaška kuhinja v Avstriji mensa academica, ki za razumno majhno ceno daje visokošolecem dobro in izdatno hrano. Lansko leto je padlo število mesnih porej za okrog 50.000, namreč od 306.807 na 251.788 porej. Mesna hrana postaja za ubogega dijaka vedno bolj luksuz, mora se hraniti z rastlinsko hrano, ki je pa za mlade ljudi zelo nevarna. Dočim je padel v mensi akademici konzum mesa, je narastel konzum sočivja in močnatih jedil in sicer pri močnatih jedeh od 97.316 na 104.228, pri sočivju pa od 76857 na 133.418, to je toliko kakor: veliko število dijakov mora biti neprostovoljno vegetarijanci, zadovoljiti se mora le z močnato jedjo ali celo le s prikuho in koščkom kruha.

Pri viteških Madjarjih so umazanosti pri visokih krogih na dnevnem redu. V zadnjem

času je zopet veliko prahu vzdignilo podkupljenje predsednika upravnega sodišča pl. Latkoczy-ja, ki je proti proviziji posredoval gostilniške in lekarniške koncesije. Dokazano je, da je dobil od nekega lekarnarja 60.000 K, da mu preskrbi koncesijo. Ta lekarnar je stvar ovadil policiji in Latkoczy pojde brez penzije v pokoj. Zgodilo se mu ne bo ničesar.

Italijanska pravna fakulteta se ustanovi na Dunaju in bo popolnoma samostojna,

kakor poročajo listi. Italijani so torej le nekaj dosegli v vseučiliškem vprašanju in mi jim ne zavidamo tega. Pač se pa moramo vprašati, kedaj bo tudi nam došla vesela vest, da se je pričelo resno misliti pri vladi na ustanovitev slovenskega vseučilišča ali da bi vsaj začetkoma imeli le pravno fakulteto. Za enkrat se zadovoljimo tudi s to, toda vlada je gluha za slovenske zahteve.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

**Naročajte in priporočajte
šolske zvezke
slovenskega izdelka!**

Založnik **A. Slatnar v Kamniku.** Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Fr. Iglič i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Svoji k svojim!

Konečno se je začelo tudi pri nas uveljavljati načelo osamosvojitve na gospodarskem polju. Treba je pa, da se dosledno izvede v vseh strokah, torej tudi v zavarovalni. In ker je tega upati, išče **banka „Slavija“**

polovalnih in krajevnih zastopnikov.

Ponudbe sprejema nje generalni zastop v Ljubljani.

Edino pravi je samo **Thierry-jev balzam**

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Prva češka splošna delniška družba na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživenja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika. Tisk umetniških razglednic. Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. □ IZVRŠITEV VEDNO □ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinjo“ Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Knjigoveznica. Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.

Podružnica v Splitu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:
2.000.000 K

v Ljubljani

Res. fond:
200.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -
Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Ekspor.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobl
se
povsod

Anton Turk

književnik in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeških znamenj.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovinci spominjajte se podpor-nega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu & poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo balšče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehnične in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovinci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izhera izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9'60, boljše vrste K 12—, belo puhasto naskubljeno K 18— K 24—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30—, K 36—. Razpošilja se

franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.